

*75 - LECIE
KODŁA*

**PRZEWODNIKÓW
PTTK
W SZCZECINIE**

24 maja 2023 r.

SZCZECIN 1948 – 2023

26 kwietnia + 05 lipca 1945 r.

Początki ruchu turystycznego – 13.10. 1946
– I wycieczka po Szczecinie.

Pierwszy kurs przewodników po Szczecinie
rozpoczęty 23 kwietnia 1947r.

Wykładowcy - Stanisław Twardo i Czesław Piskorski.

5 maja 1948r. Koło Przewodników
nieformalny prezes **Bolesław Czwójdziński**

Pierwszy oficjalny
prezes
Krzysztof Kulig

– 11 osób
24. maja 2023 r. 75 LAT - 41 PRZEWODNIKÓW.

JEGO NASTĘPCY

Z
A K
R O
K Z Ł
T Ą E
O D M
Z
A ?
Ł

1. Bolesław Czwójdziński - 1948 – 1950 -
2. Krzysztof Kulig - 1950 – 1952
3. Leszek Marcinkowski - 1952 – 1956

4. Irena Szydłowska - 1956 – 1957
5. Leszek Marcinkowski - 1957 – 1958
6. Teresa Bąkowska – Wesołowska - 1959 – 1960

7. Jakub Kielczewski - 1960 – 1961
8. Józef Grinn - 1962 – 1963
9. Stanisław Gończaruk - 1964 – 1967

10. Teodozja Rafalska - 1967 – 1969
11. Kazimierz Dudek - 1967 - 1969
12. Bogdan Stachurski - 1970 - 1971

13. Walter Gradek - 1972 – 1974
14. Zbigniew Stobiecki - 1974 – 1976
15. Ryszard Czarski - 1976 - 1981

16. ANDRZEJ SELEGA - 1981 – 1983
17. RYSZARD CZARSKI - 1983 – 1987
18. STANISŁAW M. POLESZCZUK - 1987 - 2018

19. ZYGMUNT KRASNODĘBSKI 2018 -

Bolesław Czwojdzinski - 1948– 1950

przybył do Szczecina 1945 r. w pierwszych dniach po wyzwoleniu \ z Wielkopolski z kolejarską ekipą. **Był pionierem, który zagospodarowywał w trudnych powojennych latach nasze Ziemie Zach.**

7 kwietnia 1945 r. odbyło się w Poznaniu pierwsze posiedzenie Komisji dla spraw **Przywrócenia Nazw Słowiańskich na Przyodrze.**

Z jego inicjatywy zwołano w Szczecinie w dniach **11-15.09. 1945r.** Ogólnopolski Zjazd Onomastów, na którym podjęto decyzję o przywróceniu miejscowościom ich **słowiańskiego nazewnictwa** - dotyczące nazw miejscowości na Ziemiach Zachodnich i Północnych.

Wielkopolanin urzeczony Pomorzem,

- narysował pierwszą polską mapę kolejową tych terenów,
- organizował szczeciński Oddział PTTK, - opracowywał mapy sołectw i miast
- pisał artykuły na temat regionu- **Ginący Trzęsacz;** - wytyczał szlaki turystyczne

Propagowaniu turystyki i upowszechnianiu piękna swojej „małej ojczyzny” poświęcił całe serce.

Bolesław Czwojdzinski 1948–1950

Był skrzętnym zbieraczem dokumentów nt. historii tych ziem,
przewodnikiem i wykładowcą.

Był twórcą sieci schronisk turyst. w Dziwnowie, Ś-ciu; M-jach oraz na Pl. Batorego

Domu Turysty – gdy zaczęto prace remontowe okazało się, że np. roboty wykonane w dzień są niszczone w nocy. Wówczas pan Bolesław z rodziną przeniósł się do remontowanego budynku, by osobiście pilnować dzień i noc realizowanej inwestycji

Dziś na skutek działania ZG PTTK - **hotel „Victoria”**

Pracował na rzecz turystyki i krajoznawstwa do końca swego życia.

Zmarł w ukochanym mieście Szczecinie - **17.07.1972 r.**

Kwatera 38b-2-12 **GROBY ZASŁUŻONYCH SZCZECINIAN**

Szczecin pamiętał o jego dorobku.

1. W Płoni jest ulica jego imienia
2. Jest patronatem SP 28.
3. Jego imieniem nazwano znakowany zielony szlak turystyczny.
4. Jego imię nosi miejsce w podszczecińskiej Puszczy Bukowej.
5. Oddz. Sz - ski PTTK ufundował na Placu Lotników brązową tablicę ku jego pa
6. Na domu, ul. Jagiellońska 10 w którym mieszkał odsłonięto w 1996r. pamiątkową tablicę - **obie skradzione.**

Krzysztof Kulig - 1950 – 1952

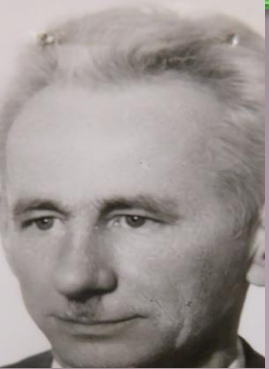
PIERWSZYM OFICJALNYM PREZESEM Koła Przewodników PTTK w Szczecinie został **Krzysztof Kulik** pracownik Biblioteki Miejskiej – uruchomionej **12 lipca 1945 r.**

- 1947 r. rozpoczęła dział. **Woj. Biblioteka Publiczna** pod kier. Jana Zarańskiego.
- 1955 r. utworzono Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną.
- 1965 r. Biblioteka Wojewódzka otrzymała status Biblioteki Naukowej.
- 1966 r., z okazji Tysiąclecia Państwa Polsk., WiMBP nadano imię Stanisława Staszica.
- 1994 r. Woj. i Miej. Bibl. Publiczna została przekształcona w **Książnicę**.

Był **aktywnym** turystą i krajoznawcą – napisał :

- ***Wypoczywamy w okolicach Szczecina.*** Informator Turystyczny, red. K. Kulig, Szczecin, Woj. Ośr . Inform. i Reklamy Turyst. „POMERANIA” - 1976
- ***Wypoczywamy w Świnoujściu i okolicach.*** Informator Turystyczny, red. K. Kulig, Szczecin, Woj. Ośr . Inform. i Reklamy Turyst. „POMERANIA”.

Leszek Marcinkowski

1952 – 1956

Urodził się 6.6.1926 r. w Daletynie – woj. stanisławowskie.
S P ukończył w Poznaniu i w 1939 r. zdał egzamin do gimnazjum.

Wojna rzuciła go do **Krasnojarskiego Kraju** – środkowa Syberia,
gdzie w latach 1941 do k. 1945 r. pracował najpierw jako robotnik na roli,
potem jako drukarz, a w końcu pracownik sceniczny domu kultury.

**W 1945 przybywa do Szczecina, kończy szkołę średnią,
rozpoczyna studia zaoczne – historia na UAM w Poznaniu**
Równolegle pracuje na PKP, potem w Urz. Wojew.

A od 1949 w PTK i PTTK jako zastępca kierownika biura
i krajoznawca, daje duży wkład pracy w organizację **Oddziału PTTK**
przy **Pl. Lotników**, gdzie powstał Klub Turysty i Krajoznawcy
im. dr M. Orłowicza.

Od 1962 do 1976 pracuje Ogólnokraj. Spł. Turyst. „**Gromada**”

Leszek Marcinkowski - 1957 – 1958

Członkowie Koła Przewodników Byli społeczną awangardą PTTK.
W niedziele i czwartki PTTK organizowało wycieczki szkoleniowe
oraz bezpłatne wycieczki dla mieszkańców Szczecina
celem poznania przez nich miasta i okolic.
Bardzo pożyteczna akcja w okresie zwiększającego napływu ludności,
prężnej rozbudowy zakładów pracy – stoczni i portu.

W 1976 przechodzi na rentę,
ale nadal angażuje się społecznie w PTTK.

Leszek M. był odznaczony Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi,
Gryfem Pomorskim oraz licznymi odznacz. turystycz. i krajoznawcz.

Przegląd Zachodniopomorski z. 3 . 1959 r.

- Krajoznawstwo na Ziemi Szczecińskiej;
- Ważniejsza bibliografia zagadnień turystyczno-krajoznawczych Pom. Zach.

**Pogrzeb na CC odbył się 11. 02. 1985 r.
przy tłumnym udziale społeczeństwa.**

Irena Szydłowska – 1956 – 1957

Irena Pawlewska (*później Fabrycy, potem Szydłowska*) urodziła się 1892 r. we Lwowie.

Panie - Irena Pawlewska i Helena Dłuska (16 – letnie taterniczki) były jednymi z pierwszych kobiet, które “ **ośmieliły się**” chodzić w spodniach.

Jednym z aprobujących komentarzy górali było: “dyc wiater nie podwieje i od chłopa spokojniej”.

Celem, który sobie obie Panie wyznaczyły, było “*stanąć na każdym nazwanym szczycie, na każdej nazwanej przełęczy*”.

W 1909 r., Irena Pawlewska wstąpiła do Sekcji Taternickiej Tow. Tatrzańskiego

Studiowała dwa lata na Sorbonie, a następnie na Uniwersytecie Lwowskim.

W czasie I W Ś należała do 1 kobiecego Oddziału Związku Strzeleckiego we Lwowie. Służyła też w batalionie liniowym w obronie Warszawy.

Podczas okupacji należała do ZWZ i AK, 1941 - aresztowana, na Szucha, osadzona w obozie na Pawiaku a od 22.10. 41 r. w **Ravensbrück**.

W 1943 r. wywieziono do Neubrandenburga, do fabryki samolotów.

W czasie wojny straciła – męża – w Katyniu, syn – zginął w bitwie pod Lwow

Irena Szydłowska – 1956 – 1957

Po powrocie z obozu Irena ciężko zachorowała na tyfus.

Przyjechała do Warszawy, nie miała gdzie mieszkać.

Była słaba, schorowana, bez odzieży i pieniędzy.

Wyjechała do Szczecina. Dostała pracę w Urz. Wojew. i mieszkanie.

Całym sercem oddała się zagospodarowaniu Pomorza Szczecińskiego.

Mimo, że nie była Żydówką, wojewoda Borkowicz w 1945 roku uczynił ją pełnomocnikiem do spraw Żydów przyjeżdżających do Szczecina. W pewnym momencie było ich ponad 30 tysięcy.

Wojewoda Borkowicz, człowiek uczciwy i ideowy, ale pochodzenia żydowskiego, znalazł się w trudnej sytuacji. Wtedy P. Irena wyszła do podnieconego tłumu, przemówiła i rozładowała napięcie.

Dostała odznaczenie z Gryfem, które nie zostało uznane przez Władze.

Prowadziła w Szczecinie akcję osiedleńczą.

W 1949 r. wznowiła kontakt z Polskim Towarzystwem Tatrzańskim.

W Szczecinie poznała Stanisława Grońskiego i razem z nim działała w Sekcji Wysokogórskiej PTTK.

Irena Szydłowska – 1956 – 1957

Opieka nad chorym bratem, wrogiem władz zmusił P. Irenę do wynajęcia mieszkania 1956 r. , od współwięźniarki Heleny Kurcuszowej – naczelnicy wojewódzkiej architektki.

Organizowała wycieczki po województwie i kraju , a po egzaminie z języków angielskiego, francuskiego i niemieckiego obwoziła wycieczki zagraniczne.

Ogromnie przejęta była ochroną przyrody - uczyła poznawać piękno ziemi ojczystej, zawsze też prowadziła młodzież na miejsca walk i miejsca straceń.

Ale najgoręcej kochała Tatry – od 12 r. życia.

Mając 75 lat prowadzi obozy w górach.

1974 r. - czując swoją niemożność chciała zamieszkać w Domu Rencistów w W - wie.
Nie dano jej takiej możliwości. Przyznano jej Dom Rencistów w Poznaniu.
Przeniesiono ją do „Domu Weterana” .

Po latach 80-tych nie chciała już żyć. Nic nie robiła, żeby się bronić przed śmiercią, którą uważała za swą wybawicielkę. **Zmarła 31. 01. / 13.2 1982 r. w Poznaniu.**

Nie ma grobu, swoje ciało zapisała Zakładowi Anatomii Człowieka Akademii Medycznej w Poznaniu /Gdańsku . "Nie chcę żadnego grobu i nie zamierzam narażać cię, na idiotyczne podróże na Wszystkich Świętych do kopczyka ziemi

Irena Szydłowska – 1956 – 1957

– prelegentka, publicystka i autorka opracowań ukazujących piękno przyrody Pomorza, zapalona działaczka i inicjatorka wielu akcji krajoznawczych związanych z ochroną drzewostanu.

W dniu 2 marca 1969 r., na wniosek Szczecińskiego Klubu Wyso - skiego Walny Zjazd Klubu nadał Irenie Pawlewskiej Szydłowskiej **członkostwo honorowe.**

W 1973 r. OM PTTK nadał jej tytuł **“Honorowego Przewodnika Ziemi Szczecińskiej”.**

Teresa Bąkowska – Wesołowska – 1959 – 1960

Zarządzenie Ministra Kultury i Sztuki z 20 grudnia 1954 r., które upoważniało PTTK do powoływania w ramach swoich zadań w drodze nominacji „**Spółecznych Opiekunów Zabytków**”.

Wynikałoby, że po rezygnacji / wyborach P. Teresa została powołana przez Oddział Miejski / Wojewódzki do Komisji SOZ.

W okresie od 1 VI 1960 r. do 28 II 1961 r. komisja SOZ działała w składzie: przewodnicząca **Teresa Bąkowska**, z-ca przewod. Bolesław Czwójdziński.

Napisała art. : *Warto zwiedzić Jamno*, - wyd. Turysta 1957.

Turysta – polskie czasopismo turyst – kraj ., wydawane w latach 1952-1961,

córka Agnieszka - powiadomiła, że dnia 12. 04. 2019 roku zmarła mgr Maria Teresa Wesołowska z d. Bąkowska. Pogrzeb 18. 04. 2019 roku o godz. 14.30 na C C.

**„Żal, że się za mało kochało, że się myślało o sobie, że się już nie zdążyło że było za późno...
wszystko już potem za mało choćby się łzy wyplakało”**

ks. Twardowski

Jakub Kielczewski – 1960 – 1961

ur. 09.04.1922 w Jarosławcu, pow. Zamość.

Przewodnik, działacz PTTK, członek Klubu
Tatrzańskiego.

Sercem oddany turystyce, jej miłośnik i propagator.

Reprezentant Koła Szczecińskiego

w Krajowych Konkursach Krasomówczych

w latach 1973, 1974, 1981.

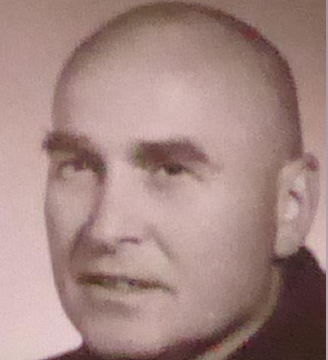
Liczba przewodników była b. skromna w stosunku do potrzeb.

Były także problemy związane z organizowaniem wycieczek
do zakładów pracy .

W związku z tym utworzono **Koła Przewodników
Zakładowych.**

zm. 31.07.1986 w Szczecinie.

autor wiersza o PTTK

Powiedział raz kiedyś sędziwy arbiter,
że wielką ma słabość do czterech tych liter.
Bo cóż to po świecie, tak pędzi i gna
te cztery litery – **PTTK.**

Mój młody przyjaciel, nie zawsze jest szczery,
lecz szczerze pokochał te cztery litery.
Bo cóż to po świecie, tak pędzi i gna
Te cztery litery – **PTTK.**

Więc Panie , Panowie, Kochana Młodzieży
Do zdrowych i silnych ta Ziemia należy.
Bo cóż to po Ziemi tak pędzi i gna,
To hasło, To symbol, natura i ja.

Józef Grinn – 1962 – 1963

Urodzony w 1930 r. Działacz turystyczny i propagator piękna Ziemi Szczecińskiej. Do wyboru na Prezesa Koła – bardzo aktywny przewodnik miejski i terenowy.

Nie znamy powodów zmiany zainteresowań – z turystyki nizinnej na górską.

W Szczecinie był jednym z najbardziej znanych spośród ludzi gór.

16. 03. 1966 r. - Pierwszy Zarząd Klubu Tatrzańskiego : Wiceprezysi:
Wincenty Zając, Józef Grinn

Listopad 1966 Prezes Klubu Mirosław Bądryński przenosi się do Krakowa ,
funkcję Prezesa obejmuje: **Józef Grinn.**

16.09. 1967 r. Józef Grinn wraz z kol. z Klubu uczestniczy w odsłonięciu
tablicy **Stanisława Grońskiego** w Popradzkim Plesie.

W dniach 2 – 3. 10. 1971 r. odbył się w Stargardzie Szcz.
VI Ogólnopolski Zjazd Przewodników GOT Okręgów Nizinnych.
Komisji wnioskowej przewodzi 1/ Józef Grinn – Szczecin.

Józef Grinn – 1962 – 1963

Robi sobie przerwę w rządzeniu Kołem,
ale nie zawiesza swej aktywnej działalności.
W latach 1968 - 1.02.74 Józef prowadził szkolenie na GOT.

Wybory i znów święcznik – 26. 01. 1976 r. zostaje przewodniczącym
Komisji Rewizyjnej Koła.

W 1976 otrzymuje Medal 25-lecia w PTTK.

15.10.1992 r. wrócił ponownie do Zarządu. Prezesem został
Sławomir Bosiak.

1997 r. – członek Komisji Rewizyjnej.

17.10. 2002 r. - członek Zarządu.

Umiera 14.06. 2017 r. Pochowany na CC kwatera 79a-8-6.

Stanisław Gończaruk – 1964 – 1967

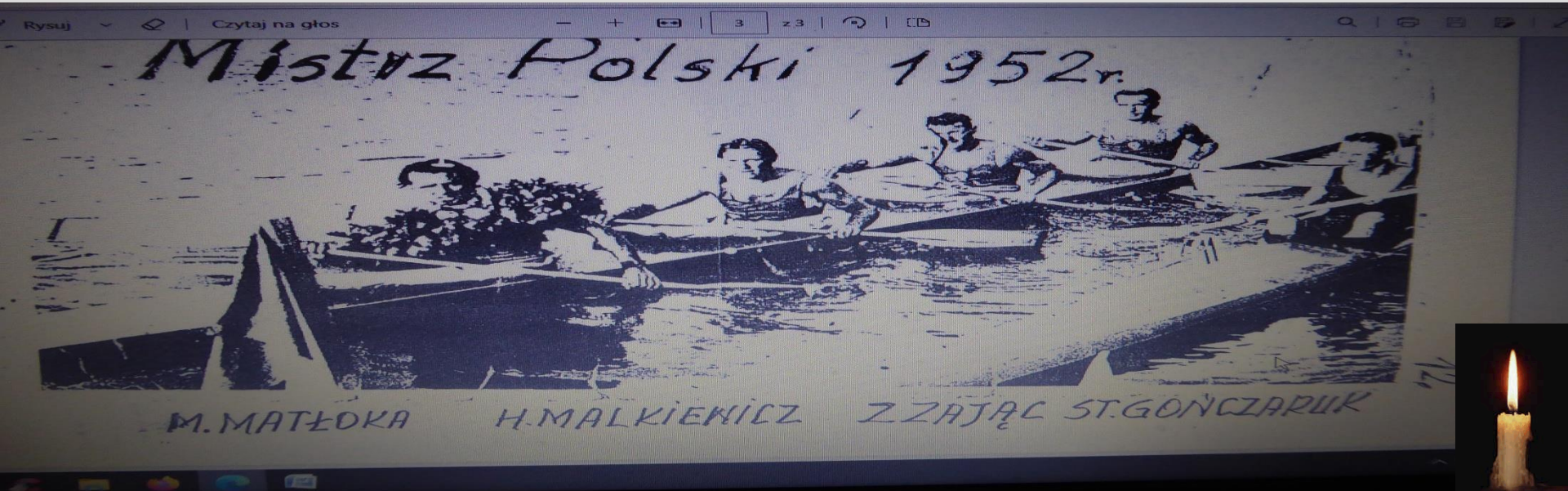
Ur. 1922 r. k. Brześcia.

W 1951 r. „UNIA” – Szcz. Klub Kajakarski zgłasza liczną drużynę kajakarzy na mistrzostwa Polski w Bydgoszczy. Trenowali w Siadle Dolnym nad Odrą.

Czwórka w składzie Marian Matłoka, Henryk Malkiewicz, Zdzisław Zając i **Stanisław Gończaruk** przygotowywała się na 10 km. Osad było 18, ale wygrała osada szczecińska,

1953 – i znów DYCHA szczecińska.

5-cio krotny mistrz Polski na 500, 1000, 10 000 m I tytuł „**MISTRZ SPORTU**”.

Stanisław Gończaruk

– 1964 – 1967

Nauki pobierał w Szczecinie. Od 1947 r. w Wodociągach Miejskich w Szczecinie.

Od 1951 do 1988 r. związał się z projektowaniem budownictwa wiejskiego w Woj. Zarządzie Inwestycji Rolniczych – twórca konkursu „ZŁOTA WIECHA”

Był aktywnym pracownikiem. Do pracy dojeżdżał rowerem. Gdy odwiedzał „POWIAT” rower przewoził do danej miejscowości koleją i dalej jechał na rowerze, co niekiedy zaskakiwało Dyrekcje zakładów. - „patrzcie Gończaruk przyjechał ze Szczecina, a Wy na miejscu nie możecie załatwić”.

Od 1954 – członek i działacz PTTK
od 1956 – działacz Polskiego Związku Esperantystów.

1962 – był przewodnikiem z językiem rosyjskim i esperanto.

Od **1966** r. w Komisjach egzaminacyjnych.

Od **1973** r. – był Przewodniczącym Komisji

Przewodniczej ZW PTTK i członkiem ZG .

Stanisław Gończaruk

– 1964 –

Rok **1973** – rok Kopernikowski – był inicjatorem tablic informacyjnych w miejscowościach w których przebiega 15 południk długości geograficznej wschodniej wyznaczający czas środkowoeuropejski

Trzęsacz, Kikorze, Trzecianna.

Kol. Stanisław w 1983 r. był laureatem **pierwszej nagrody** w międzynarodowym konkursie na temat :

CO ZROBIŁEŚ DLA ESPERANTA W TURYSTYCE”.

W nagrodę wyjechał do Chin.

Był wyróżniającym się członkiem Towarzystwa, cenionym społecznikiem, znawcą regionu.

Jeden z najbardziej oddanych sprawom turystyki, a przede wszystkim przewodnictwa.

Stanisław Gończaruk

– 1964 –

Po zakończeniu kariery sportowej,
czynny działacz turystyczny i społeczny.

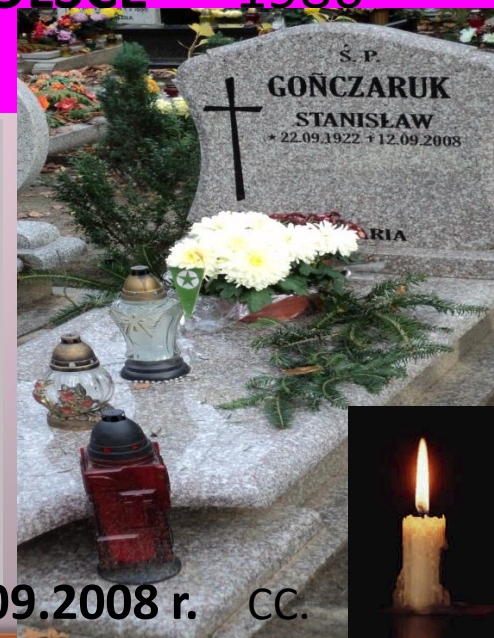
Pełnił wiele funkcji w ZG PTTK Okręgu , ZW PTTK,
Oddziału i Koła Przewodników.

Przewodniczył Regionalnej Komisji
Przewodnickiej PTTK.

Wychowawca i nauczyciel rzeszy nowych przewodników.

Autor książki „**PRZEWODNICTWO TURYSTYCZNE W POLSCE**” 1986 -
wydanej przez wydawnictwo PTTK „KRAJ”.

Odnaczany : – Medal „1000 - lecia Polski” ;
- Gryf Pomorski , Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi ,
- Złota Honorowa Odznaka PTTK,
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski ;
- Zasłużony dla PTTK województwa szczecińskiego
i dużo, dużo więcej.

Zmarł 12.09.2008 r. CC.

Teodozja Rafalska - 1967 – 1969

Prezes Koła Przewodników Nr 1

Urodzona 18.05.1927 r. w Pionki pow. Radom

w Szczecinie od 1948 r. Do PTTK wstąpiła w 1953 r.

W 1955 kończy kurs przewodnicki.

W latach 1955 – 59 jest skarbnikiem Zarządu Oddziału.

i w Komisji Rewizyjnej Oddziału.

W ramach wczasów FWP „Orbis” organizuje w 1956 r. pociąg z 700-osobową grupą turystów z woj. pld. zw. „Słoneczko”.

Do przewodników należało:

- odebrać z Dworca PKP – i doprowadzić na miejsce noclegu.

- **II dzień** - oprowadzić po Szczecinie, pamiętając, że to są wczasowicze, a więc zwiedzanie nie mogło być intensywne. Co zwiedzano ?

Port ze statku, Muzeum Marynistyczne, Zamek, Kościoły oraz zieleń.

W tym obiad - w „Turystycznej” /Jachtowa

Teodozja Rafalska - 1967 – 1969

1961 r. Za działalność w PTTK
odznaczona Gryfem Pom.

1978 – za pracę w Kole Przewodników
dostała srebrną Odznaką PTTK.

Jej legitymacje Nr 107/S /80
w której stwierdza, że jest
przewodnikiem turystycznym
(Klasy pierwszej) przy Oddziale
PTTK w Szczecinie.

Oprowadzała wycieczki
polskie do czasu przejścia na
emeryturę w 1989 roku.

Zmarła 25 lipca 2008 r.

Kazimierz Dudek – 1967 – 1969

Prezes Koła Przewodników Nr 2

ur..1937 w Grodzisku Podlaskim, woj. mazowieckie –

zm. 27.10..2001 w Szczecinie

Pracę rozpoczął w 1954 roku w Zarządzie Portu Szczecin.
gdzie wstąpił do PTTK -1957 r.

Kurs przewodników turystycznych ukończył w 1967 r..

Absolwent Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego P S z 1965 r.

– praca magisterska z zakresu finansów.

W 1978 - studia podyplomowe z zakresu metod rachunku ekonomicznego –
informatyka.

Praca w ZETO przy d. ul. Wielkiej (ob. Wyszyńskiego).

Był niezastąpionym organizatorem szkoleń i kierownikiem 4 kursów
dla kandydatów na przewodników. 1972, 73 , 74 i 75.

Sprawował wiele funkcji w PTTK,

- prezes Oddziału Miejskiego PTTK (1976-1981),
- członek Prezydium ZW PTTK (1983-1992, a także
- członek władz ZG PTTK – Gł. Komisji Rewizyjnej (1981-1997).

Szczery i bezkompromisowy w swoich wypowiedziach..

Bogdan Stachurski – 1970 - 1971

Urodzony 1927 r. – **Chojnice**. Sierpień 1947 – w Szczecinie.
Praca w Biurze Odbudowy Portu i na jego rzecz – PRCiP,
Navimor – łącznie 43 lata. Wykształcenie ekonomiczne.

W PTTK od 1950 r. Kurs Przewodnicki 1954 r. – 59 lat. Pilot – 1971 r.
I kategoria przewodnicka.

Oprowadził ponad 3300 grup - **80%** w języku niemieckim.

Od 1952 w ramach PTTK przy ZPS był organizatorem budowy
przystani żeglarskiej nad Jez. Dąbie; Plaży Mieleńskiej
oraz kąpieliska - Głębokie, Arkonka, Dziewoklicz.

Aktywny działacz w Woj. Komitecie Kultury Fizycznej i Sportu.
Działacz na rzecz turystyki. Egzaminator pilotów - Urząd Wojew.

Bogdan Stachurski – 1970 - 1971

BOGDAN STACHURSKI
prezes Koła w latach 1970-71.

1983 – 86 przewodniczący Koła Przewodników w Szczecinie.

Tłumacz książek z języka niemieckiego.

Polski tytuł – „**Wojna Stalina 1939 – 45 r. – terror, grabieże i demontaż**”.

Po ukończeniu 70-roku życia uzyskał Tytuł \ „**HONOROWY PRZEWODNIK**”

Srebrna i Złota Honorowa Odznaka PTTK

Medal Rodła - 1988 r.

„Gryf Pomorski” srebrny;

Złota Honorowa Odznaka TPS

oraz Zasłużony Działacz Turystyki – stopień brązowy

Zasłużony Pracownik Handlu Zagranicznego.

Zasłużony Pracownik Morza.

Zmarł 13. 02. 2021 -

Walter Gradek w czasie wykonywania zdjęć traserskich

Walter Gradek – 1972 – 1974

Był pracownikiem Stoczni Szczecińskiej – na Wydziale traserni, tzn. z rzutnika wyświetlał zarys przedmiotu na blachę .

Rzucony zarys był przez pracowników technicznych naznaczany poprzez tzw. opunktowanie. **Był też planistą.**

Dla odreagowania pracy fizycznej i miłości do prac artystycznych był członkiem założycielem Stowarzyszenia - Teatru Lalek „**RUSAŁKA**” (XI 1953 r.)

Siedzibą teatru była piwnica w budynku Banku PKO na Pl. Orła Białego dla 60 widzów.

Był aktorem grającym w bajce „**ZIELONY MOSTECZEK**” lub też w przedstawieniu –” **KOT w BUTACH**” (braci Grimm)– reżyserował - grał trzy role **Janka, Czarownika, Lwa.**

W teatrze pracował do lutego 1957 r., kiedy to nastąpiła zmiana treści statutu Stowarzyszenia Teatru Lalek „RUSAŁKA” dot. zatrudniania pracowników / aktorów wykształceni kierunkowym. Wówczas też przeniesiono się do budynku przy ul. Wojska Polskiego 64.

Walter Gradek – 1972 – 1974

Musiał być osobą zaangażowaną w pracę na rzecz w turystyki i znającą Zarząd OM gdyż w klubie PTTK przy placu Lotników w latach 1956-1959 odbywały się zebrania Towarzystwa Fotograficznego. W części wejściowej odbywały się też wystawy fotografików.

W latach 1960 – 1962 Walter Gradek
był **Prezesem Polskiego Towarzystwa Fotograficznego**
– Oddział Szczecin.

Był **wziętym przewodnikiem przez kilkanaście lat.**

Prezesem Koła został w roku 1972. r.

Dodatkowo zorganizował **egzamin eksternistyczny** dla przewodników z językiem niemieckim - ukończyło **14** osób.

Na dzień 31. 12. 1972 – Koło liczyło

284 przewodników, w tym aktywnych 183.

Zbigniew Stobiecki - 1974 – 1976

Urodzony 1915 r.

Uprawnienia przewodnika uzyskał **1962** r.

Pod koniec Jego kadencji na wniosek 5 przewodników / czek OM wprowadził umowę o pracę w zawodzie **PRZEWODNIK**.

Etatowcy zdominowali Oddział i przejęli prawie, że wszystkie wyc.

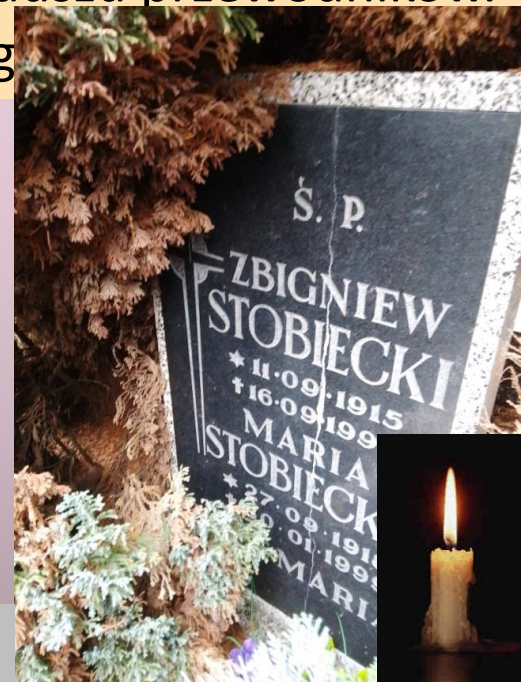
17.01.1976 na Sejmiku Wojewódzkim PTTK na Zamku odebrał od v-ce Prezydenta miasta Czesława **Aszkiełowicza** sztandar ufundowany ze składek i funduszu przewodników. W październiku – oddał władzę dla Ryszarda Czarskiego

- 23.01.1987 – otrzymał odznakę „**25 lat w PTTK**”
- Honorowa Odznaka „Za rozwój turystyki i krajozn.”
- Odznaka Pamiątkowa „Gryf Pomorski”
- Złota Honorowa Odznaka TPS

Napisał:

Tranzyt Szczecin- Niemcy. Ziemia i Morze , 1957 nr 15,

Zmarł 1996 r. Pochowany na CC.

Ryszard Czarski – 1976 - 1981

Urodził się 1938 roku w Tłuszczu, powiat Wołomin.

W 1966 r. ukończył P S. -Wydział Inżynieryjno-Ekonom. Transportu.

Do 1987 r. pracował w zakładach związanych z gospodarką morską,
np. port i budowlanką - Transbud.

01.08.1987 - 31.08.2006 – **Akademia Morska w Szczecinie**

- wykładowca w Zespole Wychowania Morskiego,
- pełnomocnik Rektora ds. studentów cudzoziemców,
- zastępca kierownika Zesp. Wychow. Morskiego,
- rzecznik dyscyplinarny ds. studentów,
- kierownik sekcji zajęć pozaprogramowych,
- specjalista ds. promocji uczelni (rzecznik prasowy WSM),
- kierownik Klubu „Pod Masztami”.

Ryszard Czarski – 1976 - 1981

Autor publikacji pt.

- Wyższa Szkoła Morska w Szczecinie: informator -1998 r.
- Akademia Morska w Szczecinie, Polska: Prospekt 1998 – 1999
- Zabytkowe gmachy Wyższej Szkoły Morskiej w Szczecinie – 1984/85.
- w latach 1998 - 2007 **redaktor naczelny**
 - Akademickich Aktualności Morskich (1 - 55),
 - magazynu informacyjnego ówczesnej Wyższej Szkoły Morskiej i późniejszej Akademii Morskiej w Szczecinie.

Odnaczenia:

- Brązowa Odznaka „Zasłużony dla Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych”,
- Medal 40-lecia Polski Ludowej,
- Medal Pamiątkowy 50-lecia Szkolnictwa Morskiego na Pomorzu Zachodnim (1997).

Andrzej Selega - 1981 – 1983

Ur. w Warszawie 1932 r. Okres wojny – Warszawa.
Od 1952 r. – służba wojskowa w Łużyckiej Brygadzie WOP – Lubań.

Od 1970 r. po przeniesieniu do Szczecina – **Pom. Brygada WOP.**

Od 1971 r. - działacz PTTK – opiekun Klubu,

- v-ce Prezes Oddziału PTTK – **od 1974 r.**

maj 1976 r. . zostaje przewodnikiem PTTK przy O M PTTK

Prowadzi wycieczki - przeważnie społecznie na rzecz wojska,
młodzieży i organizacji w mieście - TWP, LOK, i Kultury.

Znalazł powołanie do nauki innych - nauczyciel szkół
ponadpodstawowych
– Ogólniaki - III; IV, VI oraz w Zespole Szkół Budowlanych.

Jest członkiem Polskiego Związku Filatelistycznego -
zbiera znaczki i karty telefoniczne.

Andrzej Selega - 1981 – 1983

W latach 1981 – 83, w okresie stanu wojennego w Polsce za zgodą władz zostaje powołany na Prezesa Koła Przewodników PTTK

- Nie zawiesza działalności.

14.04.1982 organizuje spotkanie członków Koła.

- Prowadzi szkolenia dla przewodników w formie stacjonar. w Klubie Garnizonowym, na temat „**Sytuacja społeczno – polityczna w kraju**”.

Jest to jedyna taka działalność zorganizowana

w zmilitaryzowanym Kraju.

1983 r. organizuje 30-lecie w Klubie Pocztylion.

1988 r. - przechodzi do rezerwy – zostaje emerytem.

Za pracę zawodowa i społeczną – wielokrotnie nagradzany i odznaczany m.in.

- **Medalem** – Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny; , W Służbie Narodu oraz Za długoletnią Ofiarną Służbę Wojskową.

- **Odznaczenia i medale cywilne**, m.in. Złoty Krzyż Zasługi. Odznaką MEN – K E N; Zasłużony Działacz Kultury ; Turystyki, LOK, PCK.

Andrzej Selega - 1981 – 1983

Uzyskuje kolejne stopnie wojskowe.

1988 - Odchodzi ze służby wojskowej
w stopniu podpułkownika.

15.08. 2012 r. będąc na emeryturze
awansuje na pułkownika.

2017 r. 11. 11. Rozkazem **Nr 6**
Komendanta Związku Strzeleckiego
„**STRZELEC**” Rzeczypospolitej Polskiej
uzyskuje awans na **GENERAŁA**.

Ryszard Czarski - 1983 - 1987

ŚP

Zmarł 23.09.2014 roku w Szczecinie,
emerytowany pracownik A M

Ceremonia pogrzebowa - 29 .09. 2014 r. na CC

(kwatera 11B, rząd 10, grób 8).

Stanisław M. Poleszczuk - 1987 - 2018

Ur. 1946 r. Nauki zawodowe pobierał w Szczecinie, przy zakładzie z którym związał się przez cały okres zawodowy.

Zanim wstąpił do PTTK był przewodnikiem po Stoczni Szczecińskiej – swoim zakładzie pracy, w którym pracował przez cały okres zawodowy.

Od 1980 r. - po uzyskaniu uprawnień PTTK został aktywnym przewodnikiem wycieczek - miejskim i terenowym. Uzyskał uprawnienia **Instruktora Przewodnictwa**.

Ukończył kurs dla kierowników kursów dla kandydatów na przewodników, czego skutkiem było przygotowanie ich do egzaminów na uprawnienia.

Przygotował ok. 100 osób do egzaminu.

Stanisław Hl. Poleszczuk - 1987 - 2018

Opis działalności w PTTK

- uczestnik Ogólnopolskich Konkursów Krasomówczych Przewodników w Golubiu-Dobrzyniu, gdzie 1986 r. został laureatem Srebrnego Lauru; Ponadto 3 - krotnie zakwalifikował się do finału.

- autor monografii Koła Przewodników w Szczecinie ;:
- autor artykułów o turystyce dla "Obserwatora Morskiego" ;
- współautor cyklicznych audycji turystycznych w Telewizji "BRYZA";.

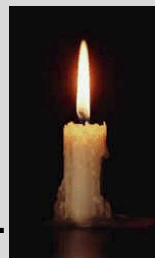
- Juror Konkursów Krasomówczych dla Młodzieży

pn. **"ZNAM SZCZECIN"..**

- Członek Komisji Egzaminacyjnej przy Urzędzie Wojewody Zach - skiego; i Urzędzie Marszałkowskim Woj. Zachodniopomorskiego.

- 1983 r. - Zastępca Prezesa Koła Przewodników ds. szkoleniowych
- 1987 r. - **PREZES** Koła Przewodników - przez **31 lat**.

W kolejnych latach Członek Zarządu Oddziału ROS PTTK oraz Członek Rady Oddziałów woj. zachodniopomorskiego.

Stanisław M. Poleszczuk – 1987 - 2018

Za swoją pracę - przeważnie społeczną, otrzymał liczne wyróżnienia nadawane przez:

- Zarząd Koła Przewodników;
- Zarząd Oddziału PTTK - Honorowa Odznaka za rozwój turystyki i krajoznawstwa;
- Zasłużony dla PTTK województwa;
- Medal 50-lecia PTTK;
- Zarząd Główny PTTK - Złota Honorowa Odznaka PTTK;
- Złota Odznaka – "Zasłużony w pracy wśród młodzieży„

Miał też **ODZNACZENIA PAŃSTWOWE,**

- Srebrny Krzyż Zasługi;
- Gryfa Pomorskiego.

Zmarł - 22.03. 2018 r. Pochowany na CC

2 0 1 8 -

Z D O M U R A S N O D E B S K I

W PTTK – od 1967 (17 lat życia) – członek zbiorowy – Szkoła.

Rok później - Młodzieżowy Organizator Turystyki Pieszej.

W **1974** r. uprawnienia Przewodnika
miejskiego i terenowego PTTK i Pilota Wycieczek.

1982 r. uzyskał uprawnienia przew. na miasto Kołobrzeg.

1984 r. podniósł kategorię przewodnicką - z trzeciej na drugą
a 1988 r. z II na I.

1988 r. uzyskał uprawnienia Instruktora Przewodnictwa.

2023 **MAJ** - czynny przewodnik miejski.

Pełnione funkcje w PTTK :

- V-ce Prezes ds. szkoleniowych Koła Przewodników PTTK - 1981 r.
- V-ce i Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Oddziału ROS PTTK – 2000 r.
- V-ce Prezes ROS PTTK w Szczecinie – kadencja 2009 – 13.
- Sekretarz ROS PTTK w Szczecinie - od 2013 -

2018 –

Z P O M U R T K R A S N O D E B S K I

1971 – 1994 – nauczyciel szkół ponadpodstawowych.
1994 – 2006 – prac. nadzoru pedagogicznego – Szczecin.

Za swoją długoletnią pracę pedagogiczną oraz pracę turystyczno – krajoznawczą uzyskiwał różne odznaczenia resortowe oraz państwowe.

- m.in.
- Złotą Honorową Odznakę T P S.
 - Medal Komisji Edukacji Narodowej.
 - Medal za Bałkany - 2014 r.
 - Odznaka Zarządu Oddziałów PTTK woj. Zachodniopomorskiego - .
 - Odznaka - **Zasłużony Przewodnik PTTK** - 2017 r. | **50 lat w PTTK**
 - Honorowe Odznaki PTTK”.
 - Złoty Krzyż Zasługi.

Myślę, że też otrzymam kolejny Medal Za ?

Zastanawiacie się – za co i jaki !

Za długoletnie pożycie małżeńskie z obecną tu Ewą
z d. Czosnowskich od roku 1975.

To już tyle lat. Nie wiadomo dla innych – czy mi współczuć,
czy zazdrościć ?.

„ Człowiek żyje tak długo, jak długo go ktoś wspomina”

Barbara Conklin

Uczcijmy minutą ciszy byłych Prezesów
i Przewodników.

2 0 2 3 -

Ż T O R A S T E P R P
B ę d z i e P r e z e s e m ?

Dziękuję

Zygmunt Krasnodębski

Ob. Prezes Koła Przewodników PTTK

